

**РОЛЬ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ
В НАРОДНОМУ ГОСПОДАРСТВІ:
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ**
(присвячена Всесвітньому Дню Землі)

**МАТЕРІАЛИ ІІ-ї МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 березня 2020 р.

Херсон, ХДАЕУ

Роль наук про Землю в народному господарстві: стан і перспективи (присвячена Всесвітньому Дню Землі). Збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної конференції. – Херсон: ХДАЕУ, 2020. - 291 с.

У збірнику викладено матеріали, розглянуті на пленарному засіданні II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Роль наук про Землю в народному господарстві: стан і перспективи».

Розглянуті актуальні питання теоретичних і практичних аспектів розвитку наук про Землю в Україні і за кордоном, сучасні методи дослідження Землі та її геосфер, космічний моніторинг геосистем та кризових явищ, особливості управління водними і земельними ресурсами в суспільному виробництві, охорона ґрунтів від деградаційних процесів, способи утилізації твердих побутових відходів.

Рекомендується науковцям, громадським діячам, викладачам, аспірантам, студентам.

Редакційна колегія не несе відповідальність за достовірність поданих матеріалів.

ТЕРИТОРІЇ ДІБРОВСЬКОЇ СТРУКТУРИ	
Шкляр О.Д., Бабушкіна Р.О. ОЦІНКА КОМПЛЕКСНОГО ІНДЕКСУ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МІСТ УКРАЇНИ	284
Янін О.Є. РОЗРАХУНОК ДВОСХИЛОЇ ЗАЛІЗОБЕТОННОЇ БАЛКИ ЗА ПРОГИНАМИ ТОЧНИМ МЕТОДОМ	288
Сакара О.Ю., Волочнюк Є.Г. ВИРОБНИЦТВО ЦЕМЕНТУ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	291
Ситник І.В. ОСОБЛИВОСТІ ТЕОРЕТИЧНІ ІНВЕСТУВАННЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ	296
Ладичук Д.О., Шапоринська Н.М. КРИТЕРІЇ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОЛОГО-МЕЛІОРАТИВНОГО РЕЖИМУ ДЕГРАДОВАНИХ ТЕМНО-КАШТАНОВИХ ҐРУНТІВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	300
Музика Н.М. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ	303

м, загальна засоленість шару 0-100 см ґрунту при сульфатно-хлоридному типі засолення – до 0,2 %. Необхідність підтримки рівнів ґрунтових вод на такому рівні викликана пересторогою щодо виникнення процесу вторинного засолення ґрунту за рахунок високомінералізованих підземних вод при непромивному водному режимі ґрунту.

Висновок. Співвідношення цілинного степу і земель з різними способами та інтенсивністю впливу на ґрунти дають можливість достатньо повно оцінити вплив антропогенних факторів на родючість і вибрати оптимальну стратегію управління ґрунтовими процесами.

МУЗИКА Н.М.

асистент

Херсонський державний аграрно-економічний університет

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Оцінка ефективності землекористування здійснюється, в першу чергу, задля забезпечення раціонального використання земельних ресурсів у сільському господарстві. Раціональне землекористування означає науково - обґрунтоване залучення до сільськогосподарського обігу земель та їх ефективне використання за основним цільовим призначенням, створення найсприятливіших умов для високої продуктивності на сільськогосподарських угіддях і одержання на одиницю площі максимальної кількості продукції за найменших витрат праці та коштів. Не менш важливе значення має охорона земельних ресурсів - сукупність науково обґрунтованих заходів, спрямованих на ліквідацію надмірного вилучення земель із земельного фонду для промислового, транспортного, міського і сільського будівництва, запобігання підтопленню, заболоченню, й підвищення фізико-хімічних властивостей, запобігання забрудненню ґрунту відходами промислового виробництва, паливно-мастильними матеріалами при виконанні сільськогосподарських робіт,

захист від водної та вітрової ерозії, раціональне регулювання ґрунтоутворюючого процесу в умовах інтенсифікації сільськогосподарського виробництва [1].

Раціональне використання та охорона земельних ресурсів є дуже важливим фактором для економіки країни. На даний момент унаслідок недоцільного та науково необґрунтованого використання земельних ресурсів виникло чимало глобальних економічних та екологічних проблем у землекористуванні. Надмірне навантаження на земельні ресурси призвело до суттєвих деградаційних процесів, котрі потрібно ліквідувати.

Отже, раціональне використання й охорона земельних ресурсів включають дві групи питань:

- 1) Охорона земель від виснаження і підвищення її родючості група економічних заходів;
- 2) охорона від забруднення та його попередження група екологічних заходів.

Формування у землекористувачів ощадливого ставлення до такого унікального природного ресурсу як земля є головним завданням системи екологічних заходів для забезпечення економіко-екологічного землекористування.

Розробка принципів еколого-економічної оцінки ефективності землекористування в умовах зрошення, пов'язані з використанням і відновленням земельно-водних ресурсів і охорони навколишнього середовища.

Комплексною оцінкою ефективності землекористування земель в умовах зрошення є дослідження і розробка методів економічного і екологічного механізму підвищення раціонального використання.

Для рішення цих задач треба:

- досліджувати економічні і екологічні аспекти використання земель в умовах зрошення і сучасних умовах реформування сільськогосподарського виробництва;

- впровадження нормативів і стандартів раціонального сільськогосподарського землекористування;
- розглянути тенденції і динаміку використання зрошуваних земель і виявити принципи зниження ефективності;
- проаналізувати процес вдосконалення форм господарювання і дати рекомендації по їх вдосконаленню в умовах зрошення земель;
- визначити основні фактори, впливу на розвиток землекористування земель в умовах зрошення;
- проаналізувати екологічні наслідки використання землі в умовах зрошення та внести пропозиції відносно еколого-економічних заходів до негативних наслідків;
- впровадження альтернативних ресурсозберігаючих і безпечних технологій та систем землеробства;
- удосконалення й структурна перебудова матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств;
- ведення екологічного моніторингу і контролю за ефективністю використання земельних ресурсів;
- запропонувати розробки по моделюванню організації ефективного використання земель в умовах зрошення.

Еколого-економічна ефективність використання земельних ресурсів в умовах зрошення характеризується ступенем збереження їх природного стану і обсягами виробництва продукції. В сучасних умовах загострення екологічної ситуації суттєве значення має управління екологічною ефективністю використання земельних ресурсів. Екологічна ефективність використання поливних земель характеризується системою вартісних показників, які відображають співвідношення кінцевих результатів [2].

В зв'язку з цим, оцінка землекористування і природоохоронної діяльності в умовах зрошення вимагають подальшої розробки і проведення спеціальних наукових досліджень для більш ефективної оцінки екологічних показників.

Література

1. Мамалюк О.А. Проблеми раціонального землекористування /О.А.Мамалюк //І Вісник аграрної науки Причорномор'я Миколаївського держ. аграр. ун-ту. — 2007. — Т.І.— Спец, випуск 3(42). - С. 39-42.
2. Топіха І.Н. Джерела фінансування аграрного землекористування /І.Н.Топіха, //Вісник Миколаївського ДАУ. — 2009.— Випуск 1. — С. 19—25.